

כניסה לתוקף של תיקון 16 לחוק החברות

מחלקה מקצועית - מאי 2011

לפניכם מזכר הנוגע לתיקון מס' 16 לחוק החברות אשר אושר על-ידי הכנסת לאחרונה. המזכר מיועד לעיונם של נושאי משרה בכירה בחברה (דירקטורים, מנכ"ל, מנהל עסקים, משנה למנכ"ל, סמנכ"לים וכל בעל תפקיד דומה), וכן לעיונו של כל גורם נוסף בחברה שהינו בעל נגיעה לקבלת החלטות בחברה. המזכר אינו מחליף את הוראות התיקון, אינו מתיימר לסכמן ואינו בא במקומו של יעוץ משפטי ספציפי.

תיקון מס' 16 (במקור תיקון 12) לחוק החברות, התשנ"ט 1999-פורסם ברשומות ביום 15.3.2011 (להלן: "התיקון" או "תיקון 16"). רוב סעיפי התיקון נכנסו לתוקף תוך 60 יום מתאריך פרסום החוק קרי, ב- 14.5.2011, אולם התיקונים המורכבים יותר במהותם יכנסו לתוקף רק בתום 6 חודשים מיום פרסום החוק, קרי, ב-15.9.11. זאת בכדי לאפשר תקופת מעבר נאותה ליישום השינויים המחייבים.

תיקון 16 הינו חלק ממגמת הטמעת תחום הממשל התאגידי בחקיקה הישראלית כחלק מאסטרטגיה של חיזוק גורמי הבקרה בשוק ני"ע הציבורי בישראל. מטרת התיקון, שהוא מהחשובים עד כה, להביא לשינוי ביחסי הכוחות במשולש התאגידי, הכולל את בעלי השליטה, בעלי מניות המיעוט והדירקטוריון. במרכז התיקון עומד הניסיון לאזן בין הגורמים הללו על ידי העברת חלק מכוח בעלי השליטה אל בעלי מניות המיעוט ומתן הגנה ויכולת גבוהה יותר למיעוט בקבלת החלטות בחברה. תיקון 16 הינו משמעותי ודורש הפנמה בקרב תאגידים מדווחים, בייחוד בחברות ציבוריות.

להלן עיקרי תיקון 16 לחוק החברות:

- א. הקשחת כללי פעולת הדירקטוריון**
- איסור על הבעלים לשמש כ"דירקטור צללים" (משפיע ומנחה את חברי הדירקטוריון למרות שאינו מכהן כדירקטור);
 - חיוב הדירקטורים להפעלת שיקול דעת עצמאי;
 - רק רוב מיוחד יכול לאשר כהונה מקבילה כיו"ר ומנכ"ל (במקום שלישי מקרב בעלי מניות המיעוט טרם התיקון);
 - אדם הכפוף למנכ"ל לא ימונה ליו"ר הדירקטוריון.
- ב. חיזוק עצמאות ועדת הביקורת**
- יו"ר הוועדה יהיה דירקטור חיצוני (דח"צ);
 - רוב החברים יהיו דירקטורים בלתי תלויים (מונח חדש שנקבע בתיקון);

- מי שפרנסתו תלויה בבעל השליטה אינו יכול לשבת בוועדה;
 - השתתפות בעלי שליטה בדיוני הוועדה הוגבלה;
 - הוועדה קובעת איזו פעולה מחייבת אישור מיוחד.
- ג. הגברת כוחו של המיעוט**
- עסקאות עם בעלי עניין מחייבות רוב של בעלי מניות המיעוט במקום שלישי;
 - שכר ודמי ניהול לבעל השליטה טעונים אישור מחדש אחת לשלוש שנים (במקום היעדר מגבלת זמן טרם התיקון).
- ד. העצמת הדירקטורים החיצוניים**
- דירקטורים חיצוניים ימונו ברוב בעלי מניות שאינם בעלי עניין (במקום שלישי מקרב בעלי מניות המיעוט);
 - הארכת תקופת הכהונה המירבית האפשרית מ-6 שנים ל-9 שנים;
 - ניתן להאריך את כהונתם ללא הסכמת בעל השליטה;
 - הזיקה האסורה של דח"צ לבעל שליטה כוללת מעתה גם משפחה;
 - דח"צ שסיים כהונה בחברה חייב בצינון לכלל החברות שבקבוצה.
- ה. ייעול האכיפה**
- רשות ניירות ערך מורשית להטיל עיצום כספי על אי-מילוי הוראות חוק רבות ובכללן הוראות התיקון;
 - חיזוק מעמד התביעה הנגזרת: כאשר מחצית הדירקטורים "נגועים", ניתן לפנות ישירות לבית המשפט ולוותר על פנייה מקדימה לחברה;
 - רשות ני"ע יכולה להשתתף במימון תביעה נגזרת.
- ו. קוד ממשל תאגידי**
- הנהגת קוד ממשל תאגידי בשיטת "אמץ או הסבר". חברות ציבוריות יבחרו אם לאמץ כללי ממשל תאגידי ראויים נוספים, או להבהיר למה לא אימצו כללים אלה.

להורדת התיקון כפי שפורסם ברשומות בפורמט PDF לחץ/י כאן .

בברכה,

המחלקה המקצועית